Egy könyvsorozat folytatódik

***Tehetség, 21* (1), 15-16. (2013)**

Lapunk 2012/1. számában már beszámoltunk arról, hogy a Debreceni Egyetem Pedagógiai Pszichológiai Tanszéke 2011-ben könyvsorozatot indított azzal a szándékkal, hogy a pedagógus szakvizsgaképzés „Tehetséggondozás, tehetségfejlesztés" alprogramját választók számára minden tantárgyhoz egy-egy könyv készüljön, ezzel is segítve a követelmények teljesítését.

Abban a lapszámban a sorozat első három, a Didakt Kiadó gondozásában megjelent kötetét ismertettük. Azóta újabb három kötet került kiadásra szintén a Didakt Kiadó jóvoltából. Ajánljuk ezeket is a képzésben résztvevőknek, szakembereknek, olvasóknak az alábbi rövid ismertetéssel.

Harmatiné dr. Olajos Tímea (2011): Tehetség és szocio-emocionális fejlődés. Didakt Kiadó, Debrecen. 144 lap

A szerző olyan téma bemutatására vállalkozott, amely hézagpótló a magyar tehetségügyben. Egyet s mást sejtünk arról, hogy a tehetségesek társas-érzelmi fejlődése eltér a többi gyermekétől, de hamarjában nemigen tudnánk még néhány mondatot sem mondani a specifikumokról. Ez a könyv pedig pontosan erről szól.

A kötet öt részre tagolódik. Az első rész fejlődéslélektani szempontból közelíti meg a témát, hat fejezetben ismertetve a vonatkozó elméleteket és ellenőrzött megfigyeléseket.

A második rész fejezetei személyiséglélektani szempontból veszik szemügyre a tehetségesek fejlődését a személyiségvonásoktól az énképen át a tehetségprofilokig.

A harmadik rész vizsgálódási iránya mentálhigiénés jellegű, azaz a tehetségesek fejlődését a lelki egészség szempontjából tekinti át. Szól itt a szerző többek között a tehetségesek pszichés problémáiról, az öngyilkosságról és a stresszel való megküzdésükről is.

A negyedik rész kerete a család. Itt a szerző sorra veszi mindazokat a családi jellemzőket, amelyek elősegítik vagy hátráltatják a tehetséges gyermekek fejlődését.

Végül a hatodik rész a tehetséges gyermek társas környezetét emeli fókuszba. Tárgyalja a tehetségesek társas szükségleteit, a szocio-emocionális nevelés fő problématerületeit, a női tehetség kibontakozásának kérdéseit, valamint az iskolai légkör és a tanári személyiség hatásait.

Aki Harmatiné dr. Olajos Tímea e könyvét a kezébe veszi, nem csalódik. Egyrészt azért, mert olyan ismereteket talál benne a témáról, amelyeket máshol nem lel fel. Másodszor azért, mert szakmailag igényes, kiérlelt munka. Harmadrészt pedig azért, mert a könyv didaktikusan felépített, nemcsak olvasásra, de tanulásra is kiválóan alkalmas. Ajánljuk mindazoknak, akiket érdekel a tehetséges gyermekek fejlődése.

Dr. Balogh László (2012): Komplex tehetségfejlesztő programok. Didakt Kiadó, Debrecen. 626 lap.

A fentebb írt 626 lap nem tévedés. Ez a könyv bizony ekkora terjedelmű, önmagában is tiszteletet parancsoló munka. Részletesen bemutatni a megszabott keretek között nem is tudjuk, inkább a fő elemeit emeljük ki.

A kötet valójában két részből áll. Az első rész (325 oldal) a szerző saját írása. Ez nyolc fejezetből és sok alfejezetből áll. A kötetet „A hazai tehetséggondozás helyzetének változása a rendszerváltás után" című fejezet vezeti be, melyet a komplex tehetséggondozó programok

elvi alapvetésének elemzése követ. A harmadik fejezet a tehetségazonosításról szól, míg a negyedik fejezet a komplex tehetséggondozó programok céljait, tartalmi elemeit tárgyalja. Az ötödik fejezetben a szerző a tehetségfejlesztés eszközrendszerét teszi nagyító alá, a hatodik fejezetben a tehetségeseknek való tantervek készítéséről olvashatunk. A hetedik fejezet a szakemberek, szülők szerepét mutatja be, végül a nyolcadik fejezetben a komplex tehetségfejlesztő programok értékelése, hatásvizsgálata kerül részletezésre.

A kötet második része a Függelék" címszó alatt fut, melyben gyakorlati példák szerepelnek a hazai tehetségfejlesztő programokra – más-más szerző tollából. Elsőként a debreceni átfogó tehetséggondozó program leírása olvasható. Ezután példák következnek egy-egy tanulmány formájában egy-egy speciális tehetségterület fejlesztésére. Végül kilenc intézmény mutatja be komplex tehetségfejlesztő programját az óvodától az egyetemig.

Bízvást állítható, hogy Balogh Lászlónak ez a munkája az eddigi legátfogóbb munka a témában, ezért – mint sztenderd könyv – mindenkinek bátran ajánlható, akik a komplex tehetséggondozó programok iránt érdeklődnek.

Dr. Tóth László (2012): A tehetséggondozás és -kutatás története. Didakt Kiadó, Debrecen. 176 lap.

Ideje volt már egy ilyen összegző munkának. A szakirodalomban ugyan elaprózva magyar és idegen nyelven fellelhetők mozaikok a témáról, ez az első eset azonban, hogy egy teljes kötet jelenik meg róla, ráadásul – az olvasást könnyítendő – mintegy harminc fényképpel dúsítva.

A szerző a témában kronológiai sorrendben halad: az ókortól napjainkig veszi sorra a tehetséggondozás és kutatás főbb állomásait, csomópontjait. A kötetben kutatási vonatkozások is helyet kaptak, hiszen a kutatások – amióta Galtonnal megindultak – szerves részeit képezik a történetnek, nélkülük a tehetségről való mai tudásunk jóval felszínesebb lenne.

A tehetséggondozás magyarországi történetének ismertetése mellett a szerző más országokra is kitér, ami azért fontos, mert jó tudnia az olvasónak arról is, hogy kicsiny hazánk mellett más országokban hogyan viszonyultak a tehetségekhez, és mit tettek értük a különböző történelmi korokban. Így az is világossá válik, hogy a tehetséggondozásban mi magyar sajátosság, és mit vettünk át vagy nem vettünk át más országoktól. Különösen az Egyesült Államoktól tanultunk sokat, ezért is igen részletező az Egyesült Államokról szóló fejezet. Természetesen a világ összes országáról szólni lehetetlenség, így a szerző az USA mellett – bevallottan önkényesen – Izrael, Németország, és kuriózumként Dél-Afrika és Mauritius tehetséggondozásának történetével örvendezteti meg az olvasót.

Ami a magyar vonatkozásokat illeti, a szerző a legújabb eseményekről is szót ejt, egészen e könyv nyomdába adásáig követve a fejleményeket, és kitekint a várható jövőre is.

Ajánljuk ezt a könyvet mindenkinek, akik ilyen vagy olyan indíttatástól fogva érdeklődnek a címben jelzett téma iránt.

A könyvek megvásárolhatók a Didakt Könyvesboltban (4220 Hajdúböszörmény, Désány I. u. 1-9.), vagy megrendelhetők a www.didakt.hu honlapon keresztül.

Dr. Tóth László